

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre ———— 3.—	Negyedévre ———— 3.60
Félévre ———— 6.—	Félévre ———— 7.—
Egész évre ———— 12.—	Egész évre ———— 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28

Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.

Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Osztrák piszkolódások.

Budapest, április 28.

Nem vagyunk gróf Tisza István miniszterelnök kormányzatának hívei. Ő az erőszak embere. Nem okoz neki lelkiismeretfurdalásokat, ha megbéklyózza a parlamenti szólásszabadságot. Nem aggasztja, ha a rendesinálás cégére alatt megsérteti a polgárok közszabadságát. Előtte egy cél lebeg csak, uralmát minél tovább fentartani s azért akarja feltámasztani azt a rendszert, mely Tisza Kálmán és Bánffy Dezső alatt uralkodott s mely politikailag korrumpálta ezt az országot. Ismételjük, gróf Tisza István miniszterelnök politikájának nem vagyunk hívei, de azt nem szabad elfelednünk, hogy ő ma a király akaratából Magyarország felelős miniszterelnöke, a legnagyobb magyar közjogi méltóság betöltője. Aki ezt a méltóságot gyalázza, az a magyar államiságot gyalázza. És ne feledjük el, hogyha gróf Tisza István a bécsi körök, a magyar nemzeti követeléseket megtagadó körök jóvoltából jutott is a hatalomra, magyar embernek vallja magát. És hogyha eltűri megcsufolását a miniszterelnöki méltóságnak, ő is bünt követ el nem önmaga, hanem a magyar állam tekintélye ellen. Tisza Kálmánt, gróf Szapáryt, Wekerlét, Széll Kálmánt is ezek a körök támogatták, mert sajnos, ezen körök támogatása nélkül ma nem lehet betölteni az ország legfőbb közjogi méltóságát. De ők is magyar emberek voltak s a mi miniszterelnökeink. Ha kormányzatuk káros volt, a mi kárunk volt, ha jó lett volna, a mi hasznunk lett volna. Mi kimondhatjuk bírálatunkat mindenkor a fölöttünk kormányzó közjogi hatalomról. De ha más ország parlamentje beleavatkozik a mi kormányzati ügyeinkbe, a mi minisztereink ténykedését bírálja, vagy legyalázza, azt vissza kell utasítanunk, mert az nem egyéb, mint támadás a magyar államiság függetlensége ellen. És mi történt tegnapelőtt az osztrák képviselőházban? A magyar vasuti sztrájk kitörése alkalmából a magyar kormányzati ténykedést bírálták:

— Magyarországot született gonosztevő kormányozza!

— Tisza alávaló gonosztevő!

— Nem fizetjük a magyar miniszterelnök betyárkodásait!

— Ostorozzuk a magyar kormány durvaságát és szemtelenségét!

Ezeket a kifejezéseket dobálták kedden az osztrák parlamentből a magyar miniszterelnök felé. Nem Hottentottából, hanem Ausztriából, melylyel közös uralkodónk van, mely a magyar föld, magyar fáradság eredményének zsirjából táplálkozik és gazdagodik. Abból az országból, melynek ipari termékei elnyomják a mi iparunkat, mely sok százados ellensége nemzeti előhaladásunknak s melynek ellenünk szórt gyalázkodásaiért még mi fizetünk adót. Ismételjük,

nem vagyunk hívei gróf Tisza István politikájának, azt sem helyeseljük, hogy a nagy vasuti veszedelmet nem előrelátó kormányzati tapintatossággal, a sérelmek orvoslásával, a jogos kívánalmak teljesítésével; hanem a fegyveres erőhatalommal oszlatta el, de azért ezt az osztrák ripókséget, mint belügyeinkbe való arcátlan beavatkozást a legnagyobb felháborodással visszautasítjuk.

Elhisszük, hogy az osztrákoknak fáj, hogy Magyarországon néhány nap alatt helyreállt a rendes vasuti forgalom. Ők szövetségesi jóindulatból még nagyobb károsodását kívánták ennek a nemzetnek. Ők azt szerették volna, hogy itt a veszedelem a polgárháboru forradalmi tüzeit lövelje. Hogy alkalma lett volna a bécsi, osztrák katonai hatalomnak a rendesinálás ürügye alatt a beavatkozásra, hogy így azután visszacsinálhatták volna a negyvenkétől hatvanhétig tartott osztrák abszolutizmust s beteljesült volna a lajthán tuli régi álom: Magyarország bekebelezetté volna — persze több darabba osztva — Ausztria tartományának. Hogy mindez nem így történt, azért ordítanak, vonítanak most — az aljasság szótárának minden szavát kihasználva — Ellenbogen, Elders és Fresl osztrák népképviselő urak.

A sértő kifejezésekért, a gyalázatos közbeküldésekért az osztrák Reichsrath elnöke a toporzékoló Szepiket ugyan rendre utasította. De hát elégtétel lehet-e ez nekünk? Elégtétel-e az ország miniszterelnökének? Nem kell-e arra a gondolatra jutnunk, hogy vajjon érdemes-e azzal az országgal tovább is gazdasági közösségben élnünk, amelynek parlamentjéből a gyalázkodásnak, a gyalázatoságnak ilyen özönét zudítják felénk? Érdemes-e ez ország iparának megnyitani, tárva tartani tovább is piacainkat, hogy a mi becsületes iparunkat tönkre tegye. Nem, bizonyára nem érdemes. Mi eddig csak a pénzünket raktuk az osztrák zsebekbe, amiből a Bécs utcáin fényes paloták emelkedtek. Amiből ragyogóvá aranyozták a Burgnak csarnokait. Mi eddig is csak arcunkat tartottuk oda, hogy akkor vágja tenyerét hozzá az osztrák, amikor akarja. Vajjon soká tart-e ez a szegényletes állapot? Vagy önértetére ébred-e kormányával, törvényhozásával együtt ez az ország s magára hagyja ezt az amugy is bomladozó, veszekedő csehekből és németekből összetákolt állami csodaszervezetet, hogy minél előbb bekövetkezzék az, amit megirt a magyar költő:

Miként elpusztult Jeruzsálem,
El fog pusztulni Ausztria.

Budapest, április 28.

Az új ülészak megnyitása. Politikai körökben legujabban az a hír van elterjedve, hogy a képviselőházat május hó hetedikére, a most következő szombathoz egy hétre hívják ismét

össze. Az első ülés egyetlen tárgya lesz az új ülészakot egybehívó királyi kézirat felolvasása és tudomásulvétele. Ugyane napon ugyane tárgyban a főrendiház is tart ülést.

A kivándorlók ügyében ismét új fordulatot jeleznek Amerikából. Ezt egyelőre csak fentartással közöljük, mert így kezdődik: *Hir szerint.* Vonatkozik ez a Lodge szenátor által beadott és tegnapelőtt már elfogadottnak jelentett indítványra, mely a magyarországi kivándorlók ellen irányul. E jelentés így hangzik:

Hir szerint a bizottság egyelőre törölte Lodge szenátornak a bevándorlási póttörvényhez beadott módosító indítványát. Ez a módosítvány megtiltotta a kínaiaknak és más külföldieknek bebocsátását, akiknek bevándorlása a külföldi kormányok és valamely gőzhajós-társaság között létrejött szerződés alapján történik. A bizottság e határozatát ma formailag megerősítik, mire a bizottság ebben az értelemben fog jelentést tenni. A kínaiak be nem bocsátására vonatkozó módosítást fentartották.

Későbbi jelentések szerint a kongresszus és szenátus egyesült bizottsága mellőzte Lodge indítványát, habár a bevándorlási póttörvényt elfogadta. Ez eredményt diplomáciai beavatkozásnak tulajdonítja a kábelsürgöny.

A bonyodalom tehát a magyarországi kivándorlók feje felől el lenne háritva, ha t. i. a «*hir szerint*» — igaz. Ha szives olvasóink emlékeznek rá, mi a magyarországi kivándorlók kizárását az elnökválasztás utánra (tehát ez év november utáni időre) jósoltuk. Jelenleg a republikánus pártnak nem áll érdekében, hogy 60—80.000 magyar szavazatot elveszítsen s ez a körülmény is valószínűleg latba esett a Lodge-bill mellőzésénél.

Az ügy további fejleményeit is figyelemmel kísérjük.

A szegedi mandátum. Szeged város I. kerületének országgyűlési képviselőjét tudvalevőleg polgármesterré választották, aki ennek következtében lemondott képviselői mandátumáról. Az új választást illetőleg a szegedi szabadelvű párt most két részre szakadt. *Enyedi* Lukács volt tápéi képviselő és *Rónay* Jenő volt torontáli főispán híveire. Mindkettőnek egyforma esélyei vannak, — de csak magában a pártban. Ami a választást illeti, a Bánffy-párt szaporodása gyöngíti a kormánypárti kilátásokat. Báró *Bánffy* Dezsőt a kerületben ugyanis föl akarják léptetni. Érdekes, hogy eddig is a szegedi függetlenségi párt számos tagja lépett be a Bánffy-pártba, melynek oszlopos tagjai az ügyvédek, nagyiparosok, nagykereskedők, gyárosok, vasutasok és tisztviselők. A Kossuth-párt is mutat némi halvány szándékot a területen való mozgásra. Ha egyáltalán állít jelöltet, valamelyik helyi hívet lépteti fel, aki legjobban esetben száz szavazatra számíthat. Az első kerület választóinak száma a 2800-at meghaladja; ebből ezernél több sohasem szavazott le. Báró Bánffynak hatszáz szavazat — állítólag — biztosítva volna. Május 8-án Szegedre jön az új párt vezére, báró Bánffy Dezső. A választás május végén vagy június első hetében lesz.

Az új püspökök megerősítése. Besztercebánya és Szepesváralja új püspökeinek, *Radnai Farkasnak* és *Párvy Sándornak* megerősítése ügyében ma délelőtt volt a szokásos *processus canonicus* tárgyalása a bécsi nuncius házi kápolnájában. Mindkét püspök mellett *Fischer-Colbrie* kanonok és *Drechsler* bécsi prelátus tanuskodott, hogy méltók a püspöki rangra. A tárgyalás után a két új püspök letette a pápa iránt való hűség esküt, a nuncius pedig nagy ebédet adott az új püspökök tiszteletére, akik ezután már — szentszéki jóváhagyással is bírva — elfoglalhatják új méltóságukat. A *pécsi püspöki szék* betöltése a nunciaturából érkező hír szerint még sokáig fog kérsni.

Thaly Kálmán üdvözlése. Thaly Kálmán országgyűlési képviselő Gálszécseről a következő üdvözlő táviratot kapta:

«A felsőzempléni református egyházmegye rendkívüli lelkes-értekezlete abból az alkalomból, hogy a király II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítását elrendelte, Nagyságodat, mint aki a kuno korok kultuszát megteremtette és a nagy fejedelmek hamvai hazaszállításának eszméjét folyton ébren tartotta, szívből üdvözlö. Az egyházmegyei lelkes-értekezlet megbízásából: *Péter Mihály* egyházmegyei főjegyző.

Sztrájkok országszerte.

Budapest, április 28.

A magyar királyi államvasutások bérharcának még mindig nincsen vége. Folytatást fog az nyerni a törvényhozásban is. Csak a sztrájk, — melynek óriási károkat okozott következményeit még évekig sinyleni fogja az ország közönsége — az van tetőzve a hatalom erejével, de a mozgó tömeg lelki nyugalma helyreállítva még nincs. Ez is meg lesz, legalább úgy hirdetik a kormány felhivatalos lapjai, hogy a sztrájk eredeti okát, a fizetéskérdést rendezni fogják az állam vagyoni erejéhez képest a méltányossági tekintetek figyelembevételével. Ezzel a dolog talán el lesz intézve és egy hasonló veszedelem megismétlése elhárítva az ország közgazdasági érdekei felől. A vasutások mozgalmá az azonban felhívja a közfigyelmet a többi bérharcokra is. A szociáldemokrata vezetők tudvalevőleg a közel napokban azzal fenyegetőztek, hogy ha a vasutások követeléseit azonnal nem teljesítik, hát proklamálják az országos ipari sztrájkot. Hát kár volt ezzel fenyegetőzni, hiszen az országban alig van na-

gyobb ipari város, ahol a bérmozgalomból keletkezett sztrájkok ne szednék anyagi áldozataikat. A debreceni nagy sztrájk, mely huszezer munkást elvont a műhelyekből, még részleteiben most is tart, amennyiben 870 kefégyári munkás és 3000 dohánygyári és kötözőgyári munkás még mindig nem hajlandó munkába állni. Mitrovicán 5000 gyári munkás sztrájkol. De lássuk a szociáldemokraták sajtójának jelentése alapján, hogy szakmánként hol és minő mértékben gyulladtak fel a sztrájkmozgalmak véstüzei:

A cukrászsegédek sztrájkja Budapesten még mindig tart. A cukrászboltokat csak a rendőrség örködése menti meg a sztrájkolók rombolási törekvéseitől.

A földmunkások. Szegeden az épülő vízművek összes munkásai a napibér keveslése miatt sztrájkba léptek. Hozzáuk csatlakoztak a csatornamunkások. A sztrájkolók száma 1500. Az összes szegedi építkezési munkálatok megszüntek. Zomborban az összes épületeknél alkalmazott földmunkások megtámadták a munka folytatását.

Építőmunkások. Budapesten a kövezősegédek bérharcra még folyamában van. Gödöllőn az összes ácssegédek léptek sztrájkba. Szabadkán az építőmunkások bérharcra tart.

Az építőmesterek, hogy elvállalt kötelezettségeiket teljesíthessék, külföldi munkásokat hozattak. Ezeket a sztrájkolók megtámadták, úgy, hogy véres összütközésre került a sor köztük és a rendőrség között. Szegeden a kőfaragósegédek, kőművesek és ácsok sztrájkja is kitörőben van. Keszthelyen a kőfaragók, *Boján* a kőművesek hagyták abba a munkát, *Szombathelyen* a kőművesek és ácsok, *Nagyváradon* a kövezők állanak bérharcban. Ezenkívül *Orosháza*n, *Zalaegerszeg* n, *Boglár*on, *Lellén*, *Szemerén*, *Nagykanizsán*, *Makón*, *Balaton-Földváron*, *Békes-Szarvason*, *Szolnokon*, *Hatvanban*, *Nagy-szombatban*, *Ungváron* és *Miskolcon* kitört az építőmunkások sztrájkja. *Esztergom* vidékén, *Hajdú-Böszörményben*, *Kassán*, *Pozsonyban*, *Kecskeméten* az összes építőmunkások bérmozgalomra szövetkeztek.

Famunkások. Budapesten a Théx asztalosgyár összes famunkásai már három hét óta sztrájkolnak. *Pozsonyban* a műhelyi kádárok, *Marosvásárhelyen* a kocsigyártók, *Győrben* a Grünwald asztalosgyár munkásai, *Miskolcon* és *Nagyváradon* az összes famunkások, *Nagykovácsán* az összes asztalossegédek sztrájkban, illetve bérharc előtt állnak

Szövőipari munkások. Szentgotthárdon a selyemszövőnők sztrájkolnak, összesen 185-en. A gyár 240 szövőgépe közül csak öt működik.

Csereszmunkások. Budapesten a kályhamunkások sztrájkra készülnek, Zomborban a kályhamunkások, Pécsen a csereszesegédek sztrájkolnak.

Házi cselédek, mosónők. Zomborban a mosónők állanak sztrájk előtt, hozzájuk csatlakoznak a házi cselédek, szolgálók és szakácsnők.

Szobafestők és mázolók. Budapesten Hofherr és Schrantz-féle gépgyárban a mázó és fényezőmunkások sztrájkba léptek.

Brassóban a szobafestőmunkások sztrájkja változatlanul folyik tovább.

Kecskeméten a szobafestő és mázólmunkások bérharcban állanak.

Vas- és fémmunkások. Budapesten az ezüstműves munkások, a sodronyszövők, *Schwalb A.* és fia, a *Schember G.*, a *Fuchs* és *Schlichter* és a dr. *Wagner* és *Társai* gyár munkásai sztrájkban állnak. A *Knuth*-gyár zárlata még fennáll. Az *Oettl*-féle vasöntőde és gépgyár, valamint az «Első Magyar Szivattyú és Gépgyár» (ezelőtt *Walser*) mintakészítő s az *Alfa Separator*-gyár munkásai szinte sztrájkolnak.

Aradon a bádógosmunkások bérharc előtt állnak.

Pozsonyban a vas- és fémmunkások bérmozgalom előtt állanak.

Vasúti munkások. Nagybereznán határszéli vasutépítésnél a munkások beszüntették a munkát. Valóságos lázadás tört ki. Egy alvállalkozót megölték, egy kocsmárosot leszartak. Az összes közeli csendőrséget a sztrájkolók köré összpontosították.

Ime egy kép a Magyarországon most folyamatban levő ipari bérmozgalmakból. Megdöbbentő, sőt és káros következményeiben kiszámíthatatlan. De ez csak a képnek egy részlete. Mert nemcsak az ipari munkások állanak bérharcban Magyarországon. A társadalom művelt rétegei közül — a közhivatalnokok kivül, akiknek fizetését most rendezti a törvényhozás — keveselik itt fizetésüket, illetve jövedelmeiket az orvosok, az ügyvédek, a gyógyszerészek nem bíró gyógyszerészek, sőt még a királyi közjegyzők is. Ezek az intelligens rétegek nem sztrájkolnak ugyan, de panaszos feljajdulásaikat s bérharcra való készülődésüket olvassuk napról-napra a napi sajtóban és szaklapjaiban. És miért öltött ebben az országban ilyen hallatlan mérveket a bérmozgalom? Mi idézte

Veszedelmes haladás.

Elbeszélés.

Irtá: Alfred Cavour.

Jodokus Erwennek, a «J. Erwen fia» cég főnökének, egy becsületes kereskedőnek a selyembranchéből, roppant sok kellemetlensége volt fiaurával, aki a ház hagyományaitól nagyon elütött.

Jaj, ez a Guido! Erwen Jodokusnak eszépp érkeke sem volt fiának az általános sablonon kívül álló könnyelműségei iránt. Miután sok volt, ami sok volt, bedugta az irodájába voluntáriusnak, hogy komoly munka által nyesegeesse meg a vadmadár szárnyait. A papa ugyanis sokat remélt a selyembranch erkölcsi befolyásától.

De ez a Guido! Az ifju könnyelműsége tovább tobzódott, mert volt hozzá utja-módja kirugni a hámból. Már-már a gyámság Damokleszkardja lebegett a fiatal tékozló feje fölött, mikor a papának mentőgondolata támadt. A gyereket ki kell ragadni a nagyváros ezerféle kísértései közül, bele kell dugni egy békés polgári idillbe.

Jodokus ur így kalkulált: «A kis város majd megmenti az én fiamat». A véletlen is segítette ebben. Egy ismerős uborkakereskedőt kalauzolt a sors hozzá, aki késznek nyilatkozott, hogy a fiut irodájába veszi s beavatja az uborkaírtel titkaiba. Meg volt győződve arról, hogy az ő uborkát exportáló csendes városkájá javítólag fog hatni a fiatal Erwen laza erkölcsére. Az uborkából ugyanis allandóan hidegség és ridegség árad.

Erwen elkezdte fia előtt agyba-föbe dicsérni

a kis város előnyeit általában s az u orka előnyeiket különösen. A lehető legkedvezőbb világitásba helyezte a kuclizó-délutánokat s a polvári szojarókat, hol az oly előnvös külsejű férfiak, mint Guido, mindig nagy szerepet játszanak. Azután a majálisok, az intim koresolyvázás félnék szűzekkel, kiket a férfiak úgy körülrajzanak, mint a pillangók a gyertyalángot.

«Ez az uborkakereskedő még visszaadja nekem a fiamat» — gondolta Jodokus. De még hátra volt Guido beleegyezése. Roppant elesodálkozott, mikor a jeles ifju szó nélkül hajlandó volt vidékre menni.

— Persze papa! Hogy is ketelkedhetél ebben? Fülíg vagyok már a nagyvárossal.

Amellett becsületes potát vágott s lászólag nagyon meg volt elégedve.

Jodokus Erwen, a «J. Erwen fia» cég főnöke roppantun el volt ragadtatva. Tehát mégsem veszett el minden remény! Hogy mi volt az igazi oka Guido gyors elhatározásának, azt az öreg nem is sejtette, de annál jobban tudta az ifju. A derék uborkakereskedő ugyanis a leányát is magával hozta s ezt Guido meglátta. Meglátta és természetesen nyomban «halálosan» beleszeretett. Ezek a Guidók azonnal meglátják a szép leányokat, ha valami Isten háta mögötti uborkafeszekből kerülnek is fel a nagyvárosba. Szóval Guido elhatározta magát, sőt az anyját is megnyugtatja.

— Ugyan mama! Ha mások ezt tudnak elni! Az a lészék a mappán is rajta van s tizezer lakosa van.

Maga is segítette a podgyásza becsomagolásában. A mama még belerakott néhány kitünő erkölcsi tanítást s a papa futtában még egy buszbeszédet tartott, több nagyobb bankjeggyel enyhítve. S Guido, *J. Erwen fia*-nak javulás után sovárgó gyermeke, aki szegényenre vált a selyembranchenek, nemsokára elutazott az igéreték és zöld uborkák városába és ama szöke leányzóknak a honába, ki Guido ideálja lett.

Mikor a pályaudvarról egy kétületes csészán bekocogott az istentelen kövezeten a kisváros piacára, hol az uborkakereskedő háza állt, Guido a legrozásabb reményekben ringatózott a szöke leánykát illetőleg. Képzelték tehát az ijedelme, mikor arról értesült, hogy a leányzó eltávozott a városból. Elment rokonaihoz a fővárosba, hogy nagyvárosi modort sajátítson el. Szent ég! Potylyant-e le már valaki úgy a felhőköl, mint Guido? Dühöngött. Azután az jutott eszébe, hogy hátha boldogot járattak vele! Talán megsejtették az öregek, hogy behábarodott a vidéki szűzbe. Valóságos haditanácsot tartott önmagával. Hogy ő engedjen. Olyan nincs, — Guido nem fog engedni. De miért is mondana le oly hamar a bájos gyermekről, aki megejtette a szívét? Hiszen ő rajta erőszakot követtek el, mikor az apai házból eltávoztak.

S mit csinál majd a romlatlan szűz a nagy városban, hol ezer veszély leskelődik rá? Oh, Guido ismeri ezeket a veszedelmeket!

Végre abban állapodott meg, hogy egy ideig itt marad ebben az utálatos fészékben, mert hiszen az imádott anyjának a szülővárosa. De az-

azt elő, mi az oka ennek? Ezek azok a kérdések, melyekkel eddig nálunk — valljuk be őszintén — sem a kormány, sem a törvényhozás kellőleg nem foglalkozott. Az egyszerű munkás embertől a diplomás urig az igények fokozódtak talán? A gyomor többet emészt talán, mint ezelőtt? Vagy mi az oka annak, hogy kitört ez az áldatlan küzdelem, melyben ember és ember áll egymással szemben, gyűlölettel ellenség gyanánt. Egymással szemben és az államhatalommal szemben. Pedig jövedelmeink nem szaporodtak, földjeink nem lettek termékenyebbek. Az Ausztriával való kiegyezés és a külfölddel kötendő kereskedelmi megállapodásaink válsága sajnálatos zavarokat idézett elő. Ipari munkaerőnk kifejtését most is teljesen megsibbasztják a hozzánk beözönlő idegen, különösen osztrák ipari termékek forgalomba hozatala. Szóval jobbulás sehol sincs a láthatáron, melylyel az újabb és újabb bérköveteléseket megindokolni lehetne, miért tehát e sokszor véres küzdelemmé fajuló bérharc még nem szűnő folyamata?

Igaz, a lelkiismeretlen szocialista izgatásoknak nagy része van még a teljesen indokolatlan bérharcok előidézésében is. Nagy része, de nem minden része. Nagy okoknak kell itt lenni a kenyerüket munkával kereső emberiség lelki világában, amelyek miatt valóságos vértelen polgárháborúban áll ennek az országnak dolgozó népessége az állam ellen, a töke ellen, még a kenyeret adó föld ellen is. Ezt a nagy okokat kikeresni, a sebeket feltárni és gyógyítani lenne feladata a meddő közjogi viták helyett az ismét összejövő törvényhozásnak. Mert ha nem, ez az amugy is nagy veszedelem még tovább terjedhet s megméltelozheti a nemzetközi izgatással párosulva még a nemzetfentartás, még a honvédelem erejét is.

A japán-orosz háború.

Budapest, április 28.

Orosz jelentések megerősítik azt a hírt, hogy a japánok átlépték a Jalu folyót. Nem erősítik meg ellenben azt a hírt, hogy orosz hajók elszállítottak több japán szállítóhajót, melyeken körülbelül 4000 japán katona volt.

A cár parancsára a tartalékosokat is tényleges szolgálatra rendelik be a kelettengeri hadikikötőbe.

Port-Arthurból ma sem érkezett semmiféle nevezetesebb hír. Távirataink a következőket jelentik:

tán! Ottlétét arra fogja felhasználni, hogy a várost — el fogja rontani.

Oly klubot alapított, mely féktelenségben lefőzte a nagyvárost s melybe csak egy özönlött a városka ifja és véne. Meghonosította a nagyvárosi kuplékat s majd párbajba ugratta bele a városi orvost és a patikáriust. A kedves fámát annyira kultiválta, hogy csak egy parázs válpörrel lehetett róla elvonni az érdeklődést. Ilyesmi nem történt azóta, mióta uborka díszíti a város címerét. S most — takard le fejedet Klió, aki a kitünő városka történetét kőbe vésed — ebben a fészekben már azt is tudták, hogy mi az a «harmadik» egy-egy becsületes házaspár otthonában.

Pár heti ott-tartózkodása alatt tehát nemcsak hogy meg nem javult, hanem valóságos pusztítást vitt végbe a város erkölceiben, sőt még a derék uborkakereskedő szilárd elveit is megzilálta. A városkából egyszerre nagyváros lett.

Guido meglegedetten dörzsölte a kezét. Munkáját becsülettel elvégezte s nyugodt lelkiismerettel fordíthatott hátat a városka falainak, e viszatérhetett oda, hol a szőke leányzó tartózkodott, a fővárosba.

Mikor odaért, másodszor is lepottyant a felhőből. A leányzó ott várta ugyan őt a vasutnál, még mindig szőkén, de modern kerékpárosruhában. Kifogástalan nagyvárosi kisasszony lett belőle s Guidóra nem tett nagyobb hatást, mint — a többiekre.

Port-Arthur.

Szentpétervár, április 28.

Port-Arthur körül a külső kikötők mellett az orosz hajóraj japán torpedónaszádokat és torpedórombolókat látott, amelyek elszabadult uszó aknákat kuttattak, hogy megsemmisítsék azokat.

Cyrrill nagyherceg állapota.

Szentpétervár, ápr. 28.

Cyrrill nagyherceg nemcsak a lábán sebesült meg, hanem idegbénulást és féldlali hűdést is szenvedett. Állapota folyvást aggasztó.

Tartalékosok behívása.

Bécs, április 28.

Az orosz konzulátus közhírré teszi, hogy a cár parancsára a tartalékosok tényleges szolgálatra vonuljanak be a kelettengeri és feketetengeri hadikikötőkbe. A behívás szól a tartalékos tisztekre és a haditengerészet tartalékos legénységére, továbbá minden fegyvernem tartalékosaira Nicegorov, Jaroszlav, Simbirsk, Saratov, Samara, Asztrachan, Wlagoda, Szent-Pétervár, Kurland, Taurium és Jekaterinoszláv kerületeiben továbbá a haditengerészeti tartalékosokra, amelyek önkéntesen állottak szolgálathoz az önkéntes flottánál, az orosz hajózási társaságoknál és a kereskedelmi tengerészetnél, végül a műszaki szolgálatban levő tartalékosokra, akik európai kikötőkben tartózkodnak; kivételt tesznek a *Bakuban* levő tartalékosokkal. Az utolsó korosztálybeli tartalékokat megahagyják eddigi szolgálatában.

Az orosz vasutvonal veszélyeztetése.

London április 28.

A «Central News» közli pétervári táviratok alapján, hogy szibériai lapok értesülése szerint 200 áruhás japán behatolt Mandzuriába és veszélyezteti a vasutvonalat. Egy kínait elfogtak, amikor a sínek-ből kiszedte a srófokat. A kínai hatóság nyomban kivégeztette a foglyot. A Jalu-folyó mentén kínai területen sok áruhás japán van, akik temérdek ezüstpénzt hordanak magukkal, hogy a chunchuzokat megvesztegessék.

Áruló orosz tiszt.

Szentpétervár, ápr. 28.

Iskov vezérkari százados, aki orosz haditerveket árult el Japánnak, a szentpétervári katonai fogházban van és tisztekből alakított külön vizsgáló-bizottság hallgatja ki. Ha megállapítják, hogy Iskov a háború kitörése előtt követte el az árulást, akkor nem fogják halálra ítélni, hanem élete fegyőtáig tartó kényszermunkával fog büntődni, mert az árulást csak háborúban bünteti halállal az orosz katonai törvénykönyv.

A japánok a Jalunál.

Páris, április 28.

Szentpétervárról táviratozzák, hogy a japánok tényleg átlépték a Jalu folyót. Négy orosz tüzér- és kozákezed védi a Jalu torkolatát.

KÜLFÖLD.

Loubet látogatása. Az olasz sajtó közli a Frankfurter Zeitungnak ama nagy feltűnést keltő jelentését, hogy Ausztria-Magyarország akadályozza meg Loubet látogatását a Vatikánban, amiből egyetlen szó sem igaz. Delcassé hírlaptudósítók előtt nagy elismeréssel nyilatkozott arról a tapintatosságról és erélyről, amelylyel Giolitti minden antiklerikális tüntetést csirájában elfojtott. Loubet-től távol áll az a szándék, hogy úgy tüntesse fel római látogatását, mintha meg akarta volna sérteni a Vatikánt. A spanyol nagykövetség megcátolja azt a hírt, hogy a nagykövet a francia köztársaság elnökének látogatása elől szökött volna meg; a nagykövet beteg s ezért távozott állomáshelyéről. Loubet elnök azt mondta, hogy elnökségének letelése után mint magánember ismét meg fogja látogatni Rómát.

Viktor Emánuel király és Loubet elnök ma dél-élt a turini gróffal és a génuai herceggel, valamint Tittoni és Delcassé külügyminiszterekkel Nápolyba utaztak. Az esős idő dacára nagy néptömeg gyűlt a csapatok sortala mögé, mely a királyt és az elnököt lelkesen éltette.

TÁVIRATOK.

A párisi új angol nagykövet.

Kopenhága, ápr. 28. Befejezett dolog, hogy Groschen Eduárd itteni angol követet már a legközelebbi napokban párisi nagykövetté nevezik ki.

Panama köztársaság.

Madrid, ápr. 28. A minisztertanács elhatározta az új Panama köztársaság elismerését.

A macedon csendőrség fizetése.

Konstantinápoly, ápr. 28. Az entente nagykövetségek tegnap felszólították a portát, hogy tekintettel a csendőrségi kérdést illetőleg vállalt pénzügyi kötelezettségre, haladéktalanul intézkedjék az iránt, hogy a marha és juhadó, valamint a három vilájet tizedét az ottomán bankhoz utalják és pedig 250.000 fontig és bizza meg az ottomán bankot, hogy előlegezze minden hónapban a csendőrség fizetésére szükséges összeget arra az esetre, ha a nevezett adók jövedelmei nem jutnának időben a bank pénztárához.

A st.-louisi világiállítás.

Washington, ápr. 28. A szenátus ma egy törvényjavaslatot fogadott el, amely szerint a st.-louisi világiállításra szánt kiállítási tárgyak vámmentesek.

Marokkó.

Köln, ápr. 28. Madridból táviratozzák a *Kölnische Zeitung*nak, hogy a madridi francia nagykövet hosszasan tanácskozott Maura miniszterelnökkel a marokkói kérdéstről.

Előfizetési fölhívás!

1904. évi május hó 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra*, miért is kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végén lejár, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Lakhelyüket változtató t. előfizetőinket pedig az új lakhely bejelentésére kérjük.

T. előfizetőinknek ezentul is megküldjük vasárnaponként rendes heti szépirodalmi mellékletünket a

Magyar Családot,

mely hivatva van szórakoztató és tanulságos elbeszéléseivel és költeményeivel e lap közönségét még szívélyesebb összeköttetésbe hozni kedvelt lapjával.

Kedvezményes előfizetési áron küldjük t. előfizetőinknek az

Urambátyám

egyetlen magyar társadalmi élelapot, melyet t. előfizetőink 4 korona helyett 3 korona negyed évi előfizetési díjért kapnak és a

Budapesti Bazár

magas irodalmi színvonala, dus tartalma, legolcsóbb magyar modern divatlapot 1.50 K helyett 1.30 K negyedévi előfizetési díj mellett.

A «Magyarság» előfizetési árai:

Helyben:		Vidékre:	
Egy óra	1.—K.	Egy óra	1.20 K.
Negyedévre	3.— «	Negyedévre	3.60 «
Félévre	6.— «	Félévre	7.— «
Egész évre	12.— «	Egész évre	14.— «

Az *Urambátyámra* és a *Budapesti Bazárra* előfizetni a *Magyarság* postautalványán is lehet. Mutatványszámot megismerés céljából kívánatra készséggel küldünk.

Kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek a lap elkésve érkezik vagy rendetlenül kézbesítettik, bennünket értesíteni sziveskedjenek, hogy megfelelően intézkedhessünk.

Tisztelettel
a «Magyarság» kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, április 28.

— (Időjárás.) Spanyolországban a maximum és Olaszországban a depresszió tehetősebb lett, különben pedig a levegőnyomás eloszlása általában elég bonyodalmas. Európa időjárása hűvös és kelet kivételével sok helyütt esős volt.

Hazánk nyugati részein erősen északnyugati szelek támadtak, melyek jelentékeny hőszűlyedést okoztak. Az idő tulnyomóan boros, keleten és nyugaton esős.

Jóslat:

Változóköny, éjjel igen hűvös idő várható, helyenkint, főleg délen és keleten csapadékkal.

Hőmérséklet: + 9-7 C. fok.

— (A király) május 2-án érkezik meg teljes kísérelével körünkbe. Az udvartartás és testőrség e hó 30-án délután, illetőleg este érkezik meg Budapestre külön vonaton. A felség itt tartózkodása alatt, május 6-án vagy 7-én tartják meg a nagy tavaszi diszszemlét a Vérmezőn, amelyen az egész helyőrség részt vesz s ekkor nyitják meg a már egy hónap óta elzárt mezőt. A térparancsnokság elzárt helyet is létesít a salétromraktár mellett üllőhelyekkel, ahova külön belépő-jegyeket fognak kiadni. A királyi palotában a felség fogadására már megtettek minden intézkedést. — Nemrég közöltük a «Times» kétségeit az iránt, hogy a király Londonba utazik. A bécsi lapok most már valószínűnek tartják, hogy Ferenc József király londoni útja elmarad. Elmarad pedig abból az okból, hogy a királyt nem akarják kitenni a hosszú ut fáradalmainak. Edvárd angol király maga is méltányolja ezt az okot s így nagyon valószínű, hogy a két uralkodó *Marienbadban* fog találkozni, ahová az angol király augusztus hónap folyamán utazik.

— (Udvari és személyi hir.) Almeriából jelentik: *Alfonz* király a Giraldán Malagába indult.

— (Vilmos császár olaszországi utazása.) Vilmos császár Olaszországból való távozásakor a következő táviratot intézte Giolitti olasz miniszterelnökhöz: Amidőn szép országukat elhagyom, amelyet annyira kedvelek, arra kérem, fogadja legőszintébb köszönetemet mindazokért a rendelkezésekért, amelyeket az összes hatóságok legjobban hajtottak végre és amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy utazásomat kellemessé tegyék és megkönnyítsék.

— (A cár beteg.) A Petit Parisiennek táviratozzák Kopenhágából, hogy a cár egészségi állapota aggodalomra ad okot. A cár a háború minden legapróbb részletével foglalkozik s a sok csapás, csalódás és szerencsétlenség idegeit a legerősebb mértékben megrendítette. Ehhez járul, hogy a cár folyton álmatlanságban szenved s ez nagyon megviselte erejét.

— (Kitüntetések.) A király *Sélley* Sándor kuriai tanácselnöknek, az igazságszolgáltatás terén szerzett érdemei elismerésül, a II. osztályú vaskorona-rendet díjmentesen, *Sztáncsek* János debreceni ítélőtáblai bírónak, saját kérésére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi há és buzgó szolgálata elismerésül a harmadosztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— (Loubet Rómában.) Rómából jelentik: Loubet elnök tegnap este a francia nagykövetség ünnepiesen díszített palotájában az olasz királyi pár tiszteletére ebédet adott, amelyen még jelen volt a turini gróf, Giolitti miniszterelnök, Tittoni és Luzzatti miniszterekkel, a kamara és szenátus elnökei, mindkét ház számos tagjával és számos más notabilitás.

— (Deák Ferenc emlékezete az Akadémiában.) Deák Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából a Magyar Tudományos Akadémia május 15-én fog áldozni Deák Ferenc emlékezetének. Az ünnepes ülésen *Gyulai* Pál előadást tart e címmel: «Emlékezés Deák Ferencről.» Ezután *Balogh* Jenő, az egyetem ezidei jogkari dékánja, az Akadémia levelező tagja *Deák* Ferencről mint jogászról és mint törvényhozóról fog értekezni. Végül pedig *Szilgyi* Kálmán, az Akadémia főtájkára tart előadást «Deák Ferenc és a Magyar Tudományos Akadémia» címmel.

— (Hieronymi az államvasutaknál.) *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter, mielőtt hivatalába ment, felkereste *Ludvig* Gyula elnökgazgatót és a vidékről érkezett hírekről referáltatott.

— (Az urbinói érsek) Rómából táviratozzák, hogy a pápa választása, mely az urbinói érsekség betöltésénél *Alvy* püspökre esett, nagy feltűnést kelt, mert *Alvy* becses híve annak az eszmének, hogy a Vatikán kibéküljön a Quirinállal. Köztudomású Alvyról, hogy az olasz király őt a Mauricius-rend közpalesztijével tüntette ki.

— (Dr. Schermann Adolf meghalt.) Dr. Schermann Adolf, Budapesti székesfővárosi tisztifőorvosa az elmúlt éjjel hatvankét éves korában meghalt. A fővárosi vízművek második szakaszának a bekapcsolása alkalmával sorra vizsgálgatta az utcai vezetékek vizeit s ekkor súlyosan megbűtötte magát, úgy hogy ágyba kellett feküdni. A baj tüdőgyuladássá fajult s ez néhány nap alatt megölte az életerős férfit, nagy fájdalomra mindazoknak, akik vele barátságban vagy érintkezésben voltak.

A tanács mai ülésében *Halmos* János polgármester az igaz fájdalom hangján jelentette be Schermann elhalálását s a tanács egyhangulag fogadta el azt az indítványát, hogy a ravatalára díszes koszorút tegyenek, a gyászoló családhoz pedig részvétiratot intézzenek. A temetés holnap — pénteken lesz: a család délig még nem intézkedett az iránt, hogy mely órában történik a gyász-szertartás. A halott a VII. ker. Damjanich-utca 23. sz. házában van ravatalra téve.

— (A csehek Boszniában.) Mint a prágai «*Hlas Národa*» írja, a Boszniába áthelyezett 3. gyalogezrednek Mosztaiba való érkezése zajos tüntetésekre szolgáltatott alkalmat. A legénység javarésze morva (hanák) levén, a horvát és más szláv lakosság ünnepi fogadtatásban részesítette az érkező «testvéreket». A házakról *cseh és más szláv lobogók* lengtek, a lakosság tömegesen várta az előre bejelentett katonákat és zajos «na zdar!» kiáltással fogadta a kiszálló ezredet. Cseh nyelvű üdvözlő falragaszokkal árasztották el az utcákat, melyek fenn hirdették az általános örömhírt: megérkeztek a hanák testvérek, a szláv mindenütt rokonra talál! Hogy mit szölt a hatóság e politikai tüntetésre, arról az örömmámoros cseh újság hallgat.

— (A st.-louiszi kiállítás) 30-án nyitják meg ünnepélyesen *Roosevelt* elnök jelenlétében. Az elnök egy aranygombot nyom meg, mire villamos erővel az összes gépek működni kezdenek a kiállítás területén.

— (Az orosz haditengerészet bevásárlásai.) Mint értesülünk, az orosz haditengerészet vezetősége nagyobb bevásárlásokat óhajt eszközölni Fiumében és ezért a fiumei «*Stabiliments Lazarus*» főnöke legközelebb Szentpétervárra utazik, hogy a megrendeléseket felvegye.

— (Szeged új polgármestere.) Szeged városa tegnap — mint egy távirat jelenti — rendkívüli közgyűlést tartott, melyen dr. *Lázár* György országos képviselő, akit a múlt héten választottak meg polgármesterré, felesküdt és eimondta programbeszédét, melyben kiterjeszkedett Szeged mostani helyzetére és jövőjére.

— (Rákóczi hamvai.) II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítása dolgában különböző hírek kerültek forgalomba. Tévesek azok a hírek, amelyek először arról szóltak, hogy nehéz lesz a szultán engedélyét kieszközölni, majd később arról, hogy a török szultán már meg is adta az engedélyt a fejedelmi hamvak elszállítatására. Értesülésünk szerint a hamvak elszállítatásának kérdése egészen másképpen áll. Az engedély nem is a szultántól függ, amennyiben Rákóczi hamvai tulajdonképpen francia területen nyugszanak, lévén az a lazarisita kolostor, ahová Rákóczi eltemetett, francia protektorátus alatt, amelyre minden vasárnap felhúzzák, akár csak a francia nagykövetség épületére a francia lobogót. Exterritoriális helyzeténél fogva tehát ez a kolostor és az abban levő hamvak a szultán fenhatósága alól kivannak véve. Tudvalevő, hogy II. Rákóczi Ferenc a francia király

barátságával és védelmével dicsekedhetett és valószínű, hogy innen ered a lazarisita-kolostornak, illetve II. Rákóczi Ferenc hamvainak exterritoriális védelme. Ilyformán tehát legfeljebb a francia nagykövetségnek lehet valamelyes beleszólása. Elsősorban azonban függ a lazarisita rendtől, amely Rákóczi hamvainak átengedésével elveszti kolostora legértékesebb történeti nevezetességét. A hamvak elszállításának még egy nehézsége van és ez a mohamedán nép fanatizmusa, amely nem tűri a sirok megbolygatását. A legnagyobb titokban kell tehát a hamvak átvételének történnie, nehogy a mohamedán lakosság értesülvén róla, fellázadjon. Nem tudjuk még minő stádiumban van ezidő szerint Rákóczi hamvainak hazaszállítása. *Thaly* Kálmán, még Bánffy idejében szóba kerülő az a dolog, közölte az akkori miniszterelnökkel azokat a módokat, amelyek mellett Rákóczi hamvainak elvitelére az engedély kieszközölhető és megverhető. Azóta módosult a kérdés és valószínű, hogy *Tisza* István miniszterelnök akkor, amidőn ő felsége legmagasabb kívánsága szerint Rákóczi hamvainak hazaszállítási akcióját megkezdi, elsősorban *Thaly* Kálmánnal fogja informáltatni magát az iránt, melyik az az út, amelyen a legkönnyebben és leggyorsabban szállítható haza az elhunyt fejedelem földi maradványa.

— (Fenyő Sándor bűnügyére) vonatkozólag a rendőri sajtóiroda a következőket jelenti: «A ma reggeli lapok a Fenyő Sándor elleni bűnügyi eljárás kapcsán azt írják, hogy a budapesti rendőrség Fenyő Sándor letartóztatása iránt csak e hónap 27-én, akkor fordult táviratilag a bécsi rendőrséghez, amikor *Mahler* Gusztáv a bécsi rendőrségtől értesült, hogy a budapesti rendőrség oda még táviratot nem intézett. A lapoknak e híradása valótlán, mert a budapesti rendőrség már e hónap 25-én délután 2 órakor táviratilag kérte a bécsi rendőrséget és más külföldi hatóságokat, hogy Fenyő Sándort, aki ellen aznap bírói elfogató parancs adatott ki, tartóztassák le. A bírói elfogató parancs pont két órakor érkezett a rendőrséghez és miután a már előbb megfigyelésre kiküldve volt detektívek azt jelentették, hogy Fenyő a főváros területén nem található, így nyomban szétküldték a táviratok letartóztatása iránt. A nyomozást azonban Budapesten még folytatta a rendőrség, amelynek során felmerült adatok ismét táviratilag lettek közölve a bécsi rendőrséggel. Onnan azonban viszont — egyes lapok híradásával szemben — Fenyő Sándor ügyében egyáltalában semmi távirat nem érkezett. Ha a bécsi rendőrségnél valaki azt állította, hogy oda a budapesti rendőrség távirata e hónap 27-én még meg sem jött, úgy az valótlant állított, mert akkor már több távirat volt ott.»

Fenyő-ügyre vonatkozólag a rendőrség még a következő jelentést teszi közzé: «Kapcsolatban Fenyő Sándor ügyére vonatkozólag előbb kiadott közleményvel megemlítjük, hogy ma megjelent a rendőrségen *Mahler* Gusztáv bankár és az egyes lapokban reávonatkozólag megjelent híradásokra a következőket kérte jegyzőkönyvbe venni: Kijelenti mindennek előtt, hogy sem öccse, sem bátyja nincs, sem ő maga nem volt Bécsben, sem senkit nem küldött fel megbízottként. Erna leánya érdekében más hatóságnál nem járt, csak a budapesti rendőrségnél. Hogy miképpen kerültek nevével s a bécsi rendőrséggel összefüggő hírek egyes lapokba, megfoghatatlan előtte. Ujra kijelentette, hogy mindezek valótlanságok, egyuttal teljességgel meggyőződést szerzett, hogy gyermekeinek kézrekerítésére a rendőrség minden lehetséges eszközzel haladéktalanul intézkedett.

— (A szerb konzulátus költözködése.) A szerb konzulátus május hó 1-én a Kossuth Lajos-utca 4. számú házába, a Standard-palotába költözködik.

— (A spanyol miniszterelnök ellen elkövetett merénylet), mint azt már tegnap is jelentettük, veszedelmesebb jelentőségű volt, mint az első híradások jelentették. A miniszterelnök vonata ellen valóssággal támadást intéztek, úgy hogy a csendőrség sortűze tudta csak a támadókat szétzavarni. Mint most Alicanteből jelentik, a Maura miniszterelnök vonatának megármadásával összefüggésben itt 15 személyt tartóztattak le.

— (Tomcsányi Rusi szerencsétlensége.) Tomcsányi Rusit, a Magyar Színház kitűnő művésznőjét, súlyos szerencsétlenség érte. Szövetség-utcai lakásán összegegett s sebei igen súlyos természetűek. Állapota nem életveszélyes, de borzasztó égési sebei miatt aligha fog többé fellénni.

A művésznőt Szövetség-utca 28/b. számú házában érte a szerencsétlenség. Dr. Rácz Jenő fiatal ügyvéd volt nála s vacsora előtt voltak. Tomcsányi meg akarta gyújtani spirituszos Auer-éges lámpáját, amikor a lámpa explodált. Az égő spiritusz Tomcsányi ruhájára dőlt, amely hirtelen lángot fogott. A szerencsétlen művésznő rémes sikoltozással futkosott szobájában, amíg összeesett. Az ügyvéd rögtön segítségére sietett, de maga is égési sebeket kapott. A művésznő ájultan feküdt szobájában, amikor Székely Zsigmond színházi orvos segítségére érkezett. Tomcsányi Rusi az arcán, mellén, hátán s jobb lábán szenvedett súlyosabb égési sebeket. A mentők is megjelentek lakásán s az Üllői-uti II. sebészeti klinikára vitték. Éjszaka megjelent nála a rendőrség ügyeletes tisztviselője is, de nem tudta kihallgatni Tomcsányit, mert eszméletlen állapotban volt. Tomcsányi Rusi Leszkay aradi társulatának volt a tagja s onnan került a Magyar Színházhoz, amelynek rövid idő alatt elsőrangú tagja lett.

Tomcsányi Rusi állapotában az éjszaka lényeges javulás állott be és orvosai most már reménykednek abban, hogy megmenthetik az életnek. Az egész éjszaka az ágya mellett virrasztott Horváth Paula. Ma reggel a művésznőt édesanyja és öccse látogatta meg és ottmaradtak a betegnél. A délelőtti folyamán igen sokan keresték fel Tomcsányit.

— (Tizenegy ember tűzhalála.) Nyittráról táviratozzák: A Nyittrától fél órányira fekvő Babaj községben az éjjeli tűz ütött ki, amely alkalommal kilenc ház, sok pajta és kunyhó égett el. Tizenegy ember esett a lángok martalékává, kik a felismerhetetlenségig összeégették. A tűzoltóságnak nagy erőfeszítéssel sikerült a tűzből 20 embert kimentenie, de ezek között is sokan súlyos égési sebeket szenvedtek. Egy házban egy anya és négy kis gyermek hennégett, míg az atyát életveszélyes sebeivel sikerült kimenteni. A súlyosan sebesülteket a nyittrai kórházba szállították. A nyomor nagy, mert többnyire földhöz ragadt szegény népet sujt a kár. A tűz keletkezése állítólag boszu műve.

— (Párbaj a vasutas-sztrájk miatt.) Vasárnap délután, mikor a rendőrség körülvette a Demokratákör épületét, hogy a vasutasok tizenhárom bizottságának a tagjait letartóztassa, Margulit Gyula, a Magyar Közérdek szerkesztője izgatottan odaszólt Sümegi Vilmos demokratának:

— Kár volt a vasutasok dolgát a demokratákra bízni!

Sümegi Vilmos, akit ez a beszéd nagyon felizgatótt, a sértések egész áradatát zúdította Margulitára. Ez másnap provokálta Sümegit s ma délelőtti nyolc órakor a Fodor-féle vívóteremben a párbajt is megtartották. Sümegi Vilmos segédei dr. Lovász Márton országgyűlési képviselő és dr. Ihász Aladár, Margulit Gyuláé dr. Sümegi Zoltán és dr. Schaffer József ügyvéd voltak. Az első összecsapásnál Sümegi Vilmos a jobb könyökén két vágást kapott, mire az orvosok megállapították a harc képtelenséget és a párbaj véget ért. A felek kibékülve távoztak.

— (Az uszály ellen.) Prágából táviratozzák, hogy a városi tanács tegnap hirdetményeket függesztett ki a városi sétateroken az uszály ellen. A hirdetmény pénzbírság terhe mellett eltiltja, hogy a hölgyek a sétateroken uszályokkal seperjék a földet és port verjenek.

— (Gyászrovat.) Szentiványi Fekete Miklós kir. táblai bíró és a besztércébányai járásbíró vezetője stb. a napokban Besztércébányán hosszabb szenvedés után meghalt. Fekete halála Turóc-Szentmártonban is általános részvétet kellett, hol husz évnél tovább vezette a turócszentmártoni kir. járásbíróskodást. Három évvel ezelőtt helyeztette át magát Besztércébányára gyermekei iskoláztatása végett. Halálát neje, született tubelci és kislaudi Liptay Mária, néhai Liptay főispán leánya és gyermekei siratják.

— (Kuropatkin meg akarták mérgezni.) Szent-Péterváron azt híresztelik, hogy Kuropatkin a szakácsa meg akarta mérgezni. Félhivatalos részről megcáfolják ugyan, de a hír sok hitelt talál.

— (A fuvarosok sztrájkja.) A fuvarosok sztrájkja ügyében ma délelőtt tíz órakor a IV. kerületi elöljáróság hivatalos helyiségében békéltető tárgyalást tartottak, amelyen a hatóság részéről Pesti Ferenc előjáró, a munkások és a fuvarosmesterek részéről hat-hat kiküldött vett részt. A tárgyalás egváelőre nem vezetett eredményre, mert a mesterek részéről Schön Ignác nagyfuvaros kijelentette, hogy tekintettel arra, hogy a munkásoknak összes teljesíthető követelése már a múlt évi sztrájkjuk alkalmával kioligítást nyertek, újabb követelések felett nem tárgyalhatnak. A munkások kívánságai már csak két pontra zsugorodtak össze s rögtön munkába állnak, ha a mesterek kötelezik magukat, hogy munkásokat ezentúl csak a fuvaros-szakegyesület útján alkalmazzanak és ha kiellentik, hogy a sztrájk miatt senkinek bántódása nem lesz. Ma délelőtt ismét több lepartóztatás és előállítás történt. Letartóztatották Vondák László, J. Tóth István, ifjabb Lestár István, Lomnický István és Tarek Mihály kocsisokat, akik dolgozó társaikat fenyegetéssel és erőszakoskodásokkal akarták rábírní arra, hogy sztrájkba lépjenek.

— (Elítélt izgatók.) A vasutas sztrájk hatása alatt Szegeden is nagyszabású sztrájkok törtek ki az ipari munkások és napszámosok között. A sztrájkot a szociáldemokraták szították, az ottani párt vezetője, Abraham Máttyás szabósegéd vette ki különösen a részét, aki az egészet szervezte, továbbá Heller Kálmán nyomdászsegéd. Mint szegedi tudósítónk jelenti, Koczor János tb. főkapitány, mint kihágási bíró, Abrahamot és Hellert a munkások izgatása, sztrájkra való felbujtására és terrorizálása miatt tegnap letartóztatta és fejenként harminc-harminc napi elzárásra és 200—200 korona pénzbírságra, — mely behajtatlanság esetén további 10—10 napi elzárásra változik, — ítélte el az 1898. évi II. törvények 65. szakasza alapján.

— (Meggyilkolt rendőrök.) Varsói távirat jelenti: Tegnap délután 4 órakor egy pisztolyokkal és késekkel felszerelt banda megtámadta a dvorski uton a titkos rendőrség főnökének titkárait, a rendőrhívtos adjunktusát és két rendőrt, amint egy házba belétek. A két elst megölték, az egyik rendőrt súlyosan, a másikat könnyven sebesítették meg. A banda négy tagját letartóztatták.

Vácraoljon osziállyorsjegyet Lukács Vilmos bankházában Budapest, V., Fűrdő-utca 10.

1/4 á 12 K, 1/2 á 6 K, 1/3 á 8 K, 1/5 á 1.50 K

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Népszínház szervezkedése Vidor Pál, a Népszínház új igazgatója most szervezi társulatát. A régiiek közül megújította eddigelő a Hegyi Aranka, Szamosi Elza, Komlóssy Emma, Harmath Ilona, Szentmiklóssy Irén, Stoll Károly, Szirmai Imre, Konács Mihály, Kiss Mihály, Ujvári Károly, Pintér Imre, Barna Izso és Fekete József szerződését. Ujjonnan szerződött eddigelő: Ledófszki Győzőt, Petrás Sárkát, Pálmai Ilka hugát; Fűredi Bélát és Sugár Jolánt. Az énekkart és zenekart teljesen újja szervezik. Nyárai Antal, Ken-diel Kálmán és Irsai Leó vidékre szerződtek már; Solymosi Elek pedig nyugalmába vonul. A szervezkedés természetesen tovább folyik.

* A soproni magyar színészet. Sopronból táviratozzák, hogy a város köztörvényhatósági bizottsága tegnap tartott ülésében egyhangulag elhatározta, hogy a magyar színészetet a fő városi a téli időnynek magyar színtársulat számára való átengedésével állandósítja. E nagy horderejű határozat minden vita mellőzésével történt. Egyhangú meghozatalát Bezerédj Viktor helygymnásztéri tanácsos készítette elő, aki a város mérvadó köreit a színügynek nemzeti irányban való fejlesztése számára Sopronban tartott értekezlet alkalmával teljesen meg tudta nyerni.

* A Kisfaludy-Társaság tegnap délután tartott ülését Bajza József emlékezetének szentelte. Bertóthy Zsolt elnöki megnyitója után Négysy László tartotta meg székfoglalóját Bajza József emlékezte eimen. Azután Endrődy Sándor olvasta fel pár újabb költeményét és Pekár Gyula mutatta be

Vitézi udvarlás című romantikus elbeszélését. A zárt ülésen a jövő évi könyvilletményekről s a társaságnak egy új tervbe vett vállalatáról, az Iróí Eletrajzokról tárgyaltak. Erre nézve a kiküldött bizottság bemutatta jelentését, véglegesen a májusi ülésen döntenek. A jövő, májusi ülést Petrarca emlékének szentelik.

SPORT.

× Pozsonyi futtatások. A koronázó város két napos meetingjét holnap és holnapután tartja meg az Urlovasok szövetezete. A meeting attrakciója a Nagy pozsonyi akadályverseny holnap kerül döntésre. E futamban az eddigi dispoziciók szerint a következők vesznek részt:

Gyopár	Klak fgy.
Füles	gróf Esterházy A.
Vadonc	Krause.
Kioto	Zangen
Toldi	Hagelin fgy.
Ikaros	Kendeffy
Rosoglio	br. Eltz fgy.

Ezek közül Kiotonak adunk legtöbb kilátást a győzelemre Vadonc és Toldi előtt. Az egyes versenyekekre jelöltjeink a következők:

- I. France—Tepla—Angolna
- II. Csiriz—Wigwam—Köhányás
- III. Sanyi—Testa—Gomb
- IV. Ikaros—Biztos—Miraqe
- V. Kioto—Vadonc—Toldi
- VI. Wermuth—Csiriz—Kozák.

× A budapesti tavaszi futtatások vasárnap kezdődnek. A lovaregylet titkársága a lóversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánlja, hogy a versenyteri belépti-jegyeket — a jegypénztáraknál való nagy tolongás elkerülése, tehát saiat kényelme érdekében — a versenyprogrammokon délelőttjén előre váltsa meg. Szintugy saját érdekében áll a közönségnek, hogy a belépti-jegyeket láthatóan viselje, hogy az ellenőrség felszólításait mellőzhesse.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— A sztrájkbizottság. A budapesti törvényszék vádtanácsa Czárán István királyi táblai bíró elnök-lésével tegnap délután négy órakor döntött a vasuti sztrájkbizottságnak az előzetes letartóztatást elrendelő vizsgálóbírói végzés ellen beadott fölbbezése dolgában. Az ügy előadója dr. Makucz Arthur, szavazó bíró Ruttkay István bíró volt. A vádtanács másfél órai tanácskozás után az előzetes letartóztatást elrendelő végzést jóváhagyta, a végzésben felsorolt okokon kívül még a Kuria 58-ik számú döntvényénél fogva is. Ebben a döntvényben a Kuria kimondja, hogy a magyar államvasut alkalmazottai közhivatalnokok, a többiek közt azért is, mert hivataluknál fogva hatósági jogokat élveznek, bár nincsenek felsorolva a 461. szakaszban. A letartóztatott bizottsági tagok védői a vádtanács határozata ellen a királyi ítélőtáblához jelentettek be felfolyamodást. Ertesülésünk szerint a budapesti törvényszék a letartóztatott bizottsági tagok közül azokat, akik Horvátország területén levő szolgálati állomásokról jöttek fel a fővárosba, kiadja a horvát bíróságoknak.

Dr. Kállay vizsgálóbíró ma délelőtt hirdette ki a letartóztatott tizenhárom sztrájkbizottság tagjai előtt a vádtanácsnak az előzetes letartóztatást helyben-hagyó határozatát. Sorra egymásután vezették fel a hirtőndörök a megtört embereket a fogságból. A vizsgálóbíró előszobájában könyezve szoritottak kezét egymással a vasutasok ügyének szánalmas sorsra jutott harcosai. Az első közöttük, aki előtt a vizsgáló bíró kihirdette a vádtanács határozatát, Sallay János nyugati pályaudvari főnökhelyettes volt, az utolsó pedig Faludy József a rákos-rendezői főnökhelyettes. Valamennyien kijelentették, hogy szabadon bocsátásuk érdekében a királyi ítélőtáblához fognak felfolyamodással élni. Ugyancsak felfolyamodással éltek a letartóztatottak védői is s kérték a vizsgáló bírót, hogy az ügyet haladéktalanul terjeszse fel az ítélőtáblához.

— A gyulai dráma. Békés-Csabáról jelentik: A dr. Nyisztor Adorjáné és Kubik Gyula ellen indított bünpörben a gyulai törvényszék vádtanácsa ma a vizsgálat kiegészítését rendelte el, mert a gyilkosságra fölbéreltnek állított Jozsip Péter és mostohája

eltérően vallott. A vizsgálat kiegészítése újabb tanuk kihallgatása után fog megtörténni, mert Joszip állítása szerint a Nyisztorné által adott pisztolyhasznavehetetlen volt és ő a Nyisztorné által adott két koronáért új pisztolyt vett. A tárgyaláson a vádlottak nem jelentek meg, csak a védőjük.

Ugron Gábort árverezik. A hivatalos lap mai száma egész oldalas árverési hirdetést közöl Ugron Gábor országgyűlési képviselő, székely-udvarhelyi lakos vagyonáról. Az árverést a székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság rendelte el. A végrehajtatók a Magyar Jelzálog-Hitelbank, a Székelyegyleti Első Takarékpénztár csődötmege és a kir. kincstár. A végrehajtási árverés 7500 korona 1898. évi október hó 1-én lejárt részletre, 7500 korona 1899. évi április hó 1-én lejárt részletre s ezeknek lejáratától számítandó hat százalékos kamatai, továbbá 296.139 korona 46 fillér tőke s ennek 1900. évi április hónap 1. számítandó hat százalékos késedelmi kamata, a lejárt féléves részek után nyolc százalékos bírságösszeg s eddig felmerült összes, valamint jelenleg 180 korona megállapított költség kielégítése végett; továbbá a Magyar Jelzálog Hitelbank javára 11.798 korona 85 fillér adó, 6742 korona 55 fillér illetéktőkék s ezeknek 1902. évi február hó 25-től járó 5 százalékos kamatai, 54 korona 30 fillér már megállapított költség kielégítése végett, végül a kir. kincstár javára 520.000 korona 50 fillér tőke s ennek 1901 január 1-étől 6 százalékos kamatai, 220 korona eddigi s ezuttal 180 korona megállapított s a felmerülő költségek kielégítése végett rendeltetett el. Árverésre kerülnek Ugron Gábor bethlenfalvi birtokai, téglagyára és az árváthfalvi ingatlan. Az árverés május 25-én délelőtt 9 órakor lesz a székely-udvarhelyi telekkönyvi hatóságnál.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A közigazgatás szociális feladatai. A Magyar Gazdaszövetség által rendezett szociális tanfolyam harmadik napján Németh József tartott előadást a közigazgatás szociális feladatairól.

Az előadó bizonyította, hogy a magyar közigazgatás, mint az önkormányzati szellem terméke, természetesen arra való, hogy a lakosság szociális közszükségleteit is kielégítse s vezető tényező legyen a nemzet minden rétegének anyagi és kulturális boldogulásában. Ez azonban nem azt jelenti, hogy mindent a közhatalomtól, végeredményében az államtól várjunk. A közigazgatás a törvényes rendnek, a polgári békének, a kulturális és közgazdasági fejlődésnek semmi más hatalmi tényező által nem pótolható eszköze; tehát nem adhatja magát oda semmi holdkörös társadalombontó törekvésnek, tévelygő utakon nem járhat. Azokat a feladatokat kell teljesíteni, amelyeket a törvények és hasonló erejű intézkedések előírhatnak. Az előadó kimutatta, hogy a magyar törvényhozásnak a közigazgatás minden terén volt gondja az újabb időkben is a szegényebb, gyengébb néposztályok érdekeire és igényeire. Elsorolta a belügyi, tanügyi, honvédelmi, kereskedelmi és gazdasági igazgatás feladatait. A magyar törvényhozás szelme egyenesen megköveteli a közigazgatástól a gyengébb néprétegek érdekeit védő, előmozdító és fejlesztő munkát. Sajnos ennek a munkának sem a hivatali szervezet, sem az önkormányzatrendkívüli nagyszámu hivatalon kívül álló elemei nem voltak képesek megfelelni. Az egész szervezetben nincs elég benső energia, amely a minimális kötelelességteljesítést szélesebbkörű, mélyebbre ható rendszeres munkává avatná. Hivatali apparátusunk részben tultergett, részben hiányos. Helytelen az a felfogás, hogy a magyar társadalom igazgatási teendőinek végzésére hivatott elemeknek ne volna elég anyagi ereje, tudása és ideje a közteendőkre. Hiszen azt látjuk, hogy a legfoglaltabb embereink tesznek legtöbbet a nem kötelezett köztvékenység terén is. Föltétlenül kell időnknek lenni a szociális feladatok végzésére is, hogy a rendbontó igazgatásokat igazi értékükre leszállítsuk s népünket az igazi boldogulás útjára vezessük. A helyhatósági igazgatás mostani legfőbb intézője gróf Tisza István miniszterelnök-

belügyminiszter már évek előtt elég hathatósan utalt arra, hogy közvetlenül érintkezésre van szükség a vezetők és az alsóbb néprétegek között. Ugyanezt hirdették közéletünk érdemes emberei közül számszerűen. Ismereti a Széchenyi idevágó eszméit. Sokfelől tépett nemzeti életünk megerősödése, anyagi és kulturális hatalmunk fejlődése attól függ, hogy a magyar közélet minden tényezője pontosan és lelkiismeretesen teljesítse a maga kötelességét. Elvárhatjuk ezt a közigazgatás hivatalos funkcionáriusaitól is, akiknek anyagi helyzetét éppen most javította meg az ország, éppen úgy, mint az igazgatás hivatalon kívül álló tényezőitől, akiknek saját polgári érdekek is parancsolja, hogy új eredményekben és alkotásokban gazdagabb munka szellemé töltse meg Magyarországot egész közszervezetét. Az előadót zajosan megéljenzte a nagy közönség.

Választmányi ülés a Köztelken. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága jövő csütörtökön, május 5-én délelőtt 10 órakor tartja idei második ülését.

A székelyföldi bányászat föllendítése. A székely nép gazdasági talpraállítása munkájában Tallian Béla földművelésügyi miniszter kiterjeszti figyelmét a székelyföldi bányászat föllendítésére, mint amely tényleg alkalmas a munkaalkalmak szaporítására és a székely nép helybezkötésére és jobb sorsba segítésére. A miniszter elrendelte a Székelyföldnek geológiai felkutatását, geológiai térkép és leírás elkészítését. A miniszter ezt a leírást angol, francia és német nyelven is közreadni szándékozik, hogy a külföldi tőkészek figyelmét felhívja arra a gazdag természeti kincsre, mely a Székelyföld belsejében feltárára vár.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza mérsékelt kínálat s ugyanolyan vételkedv mellett tartott irányzatú volt. Elkelt ca 16.000 mm. változatlan áron.

Készáru-piac.

Buza:
Tiszavidéki: 400 mm. 75 k. 8.40-5 korona, 100 mm. 80 k. 8.40 korona, 200 mm. 80 k. 8.35 korona, 300 mm. 80 k. 8.37-5 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.35 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.32-5 korona, 1800 mm. 79.7 k. 8.37-5 korona, 100 mm. 79 k. 8.35 korona, 100 mm. 79 k. 8.32-5 korona, 100 mm. 78 k. 8.27-5 korona.
Makói: 1500 mm. 78 k. 8.12-5 korona.
Fejérmegyei: 1000 mm. 77 k. 8.— korona, 1000 mm. 77.5 k. 8.— korona, 250 mm. 76.5 k. 7.90 korona.
Pestmegyei: 200 mm. 80.5 k. 8.32-5 korona, 300 mm. 80 k. 8.30 korona, 200 mm. 80 k. 8.30 korona, 100 mm. 78 k. 8.05 korona, 500 mm. 77 k. 8.10 korona.
Bánsági: 2400 mm. 77 k. 8.95 korona.
Bácskai: 800 mm. 77.5 k. 8.12-5 korona, 100 mm. 77 k. 8.25 korona, 1100 mm. 74.5 k. 7.50 korona.
Dunai: 2000 mm. 77 k. 8.— korona.
Pancsovai: 1400 mm. 76 k. 7.70 korona.
Árpa: 400 mm. 6.27-5 korona, 900 mm. 5.50 korona, 200 mm. 5.35 korona.
Tengeri: 200 mm. 5.15 korona.
Zab: 100 mm. 5.90 korona.

Érték-tőzsde.

Az előtőzsde kedvező külföldi jelentésekre és bécsi vásárlásokra élénk üzlet mellett szilárdan indult meg; később az üzletcsend következtében az árfolyamok lemorzsolódtak.

A déli tőzsdén is csak gyéren fordultak elő kötések, az árfolyamok mindamelllett tartották magukat; a bányáértékek közül a Salgótarjáni részvényeket kínálták alacsonyabb árfolyamok mellett.

Az előtőzsdén jegyeztek:
Osztrák hitel — — — 643.50 — — — — —
Magyar hitel — — — 760. — — — — —
Leszámitolóbank — — — — — — — — —
Jelzálogbank részv. — — — — — — — — —
Rimamurányi — — — 494. — — — — —
Allamvasut — — — 645.25 — — — — —
Városi villamos — — — 329.50 — — — — —

A déli tőzsdén zárultak:
Osztrák hitelrészvény — — — 644.75 — — — — —
Magyar hitelrészv. — — — 759.50 — — — — —
Leszámitolóbank — — — — — — — — —

Jelzálogbank részv. — — — — — — — — —
Rimamurányi — — — 493.50 — — — — —
Allamvasut — — — 644.75 — — — — —
Városi villamos — — — 330. — — — — —

REGÉNY-CSARNOK.

Az elröpült és visszatért madár.

Irt: Magyar Gyula. (2)

Gyöngyöző veríték veri ki homlokát, amire felordít, mint a sebzett duvad, sarkantyuja bevág a ló oldalába; megnyihog az állat égető kinjára s azután kinyulva, úgy röpül, úgy vágat, mint a mithosz lova, amely lángot fujt ki hajdan orrlyukából.

— Hollá, repülj Villám!

S alig egy félóra. ott villogott a ló fájó nyertéssel az ércapu lábánál. Nem kellett kitérni még azt sem előtte, egy szilaj szökéssel repült át felette, mint a szent György lova az égő felhőkön.

Senki sem jött elő a nagy hajcihőre, csak az öreg András. Kivette a gyeplőt a gazda kezéből, duzzogó ereit simogatta lágyan a reszkető lónak.

Jó Tomcsányi Balázs leszállott lováról, a dacos szép fejét tartotta magasra, ringó, büszke lépés emelte termetét a márvány lépcsőkön: suttogó szolganép nem állott elébe.

Reszketett a lelke, az a bűnös lelke. Hogyan lép elébe megcsalt feleségnek, a legszebb, a legjobb asszonynak ezen a világon? Kereste az asszonyt. Egyik ajtó tárult, a másik lezárult. Erős lépteitől dübörgött a padló, visszhangzott boltíves, nagy termék magánya. Hűséges vén cseléd motyogva követte:

— Keresd csak, keresd csak!

Kereste, kereste. Azután kifáradt. Belekiáltotta volna nagy termeknek öblös üregébe: Mari, édes, hol vagy?!

De egy hang nem jutott elszorult torkába, csak kérdő szemével nézett jó Andrásra. Az elmondott mindent...

— Várt uram sokáig. Sokat sirt, zokogott nappal s éjszakákon az áldott lélek. Állat is megszánta volna, nemcsak ember. Oszti' megtudott mindent. Beszélhetek neki vig muzikaszórol, szabadkai szép lány csábos mosolyárol, viharos napokról. Oszti' egyszer csak elment... Egy sötét éjszakán elment a világba... Örökre, örökre...

— Örökre... örökre... fuldokolta Balázs. Lehajtotta fejét a két könyökére.

A jó öreg cseléd nagyon megsajnálta. Odahajolt hozzá, közel a füléhez:

— De itt van a Klári... a tüzes szemével... az majd megvigasztal...

Dacos, büszke fejét felemelte Balázs, pokoli láng villant meg a két szemében...

— Ha elment, hát jól van. Lesz helyette másik. Asszony helyett asszony. Hadd jöjjön a Klári az égő szemével! Jó cimborá, cigány. És szóljon a régi, szilaj legénynyóta.

És felharsant a dal, kihallatszott hangja harmadik határig. Tisza szöke vize hullámos fodrain messze vitte hírét veszett mulatásnak. Csókba fult a bánat, pohárba a mámor. Cimborák susogták kárörvendő gunyonyait:

— Csitítja a lelkét, a Balázs, a gyáva. Elhagyta örökre a szép felesége.

II.

A krucifix.

Százéves pergament megsárgult betűi ahogy elbeszélnek jó Tomcsányi Balázs lelki nagy bájáról, megcsik a lelkem.

Nagy pöcsétes levél érkezett hozzája. Messze földről hozta püspök stafétája. Ahogy elolvasta a szép latin írást, hát csak megszédült ám, neki dőlt a falnak; életpiros arca halotthalványra változott. Vad kacaj tört ki a lelke tájékaról s olyat ütött ökle a vendégasztalra, hogy monten felfordult. Vad ijedéssel szöktek portájáról mulatozó fiuk, lányok és cigányok.

(Folyt köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1904. április 29-én.

M. kir. Operaház.

A sevillai borbély.

Víg opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzte: Rossini. Kezdeté fél 8 órakor.

Nemzeti színház.

Bizanc.

Történelmi színmű. 3 felvonásban. Irta: Herceg Ferenc. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

Kalinka grófnő.

Nagy operett 4 felvonásban, előjátékkal. Irta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzte: Hüvös Iván. Kezdeté 7 órakor.

Viaszínház.

Katóka kegyelmes asszony.

Szindarab 3 felvonásban. Irta: Malonyay Dezső. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

A főkonzul.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Reinhardt. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Japán.

Három felvonásban. 170 színesen vetített képpel és 18 mozgófényképpel. Irta: Szemere Átilia. Kezdeté fél 8 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a

KALAP-KIRÁLY

— tavaszi elsőrangú különlegességeire —

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben elismert specialista. Divatlap küldetik.

Minden észillő egyének nélkülözhetetlen a **Tábor-féle**

Haj-Regenerateur

mely csakis **Tábor** gyógyszer-tárában kapható. — Ára 2 korona.

Ez nem hajfestő! Ártalmatlan! Színtelen fojadék!

Sem a kézen, sem a tejbőrön, sem a ruha szövetén semmi foltot nem hagy és épp oly egyszerűséggel használjuk, mint mikor vízzel bekenjük a tejünket. Az ősz haját 8-10 nap alatt olyan színűre varázsolja, mint az fiatal korában volt, anélkül, hogy festené. Férfi és nő egyaránt biztos eredménnyel használhatja. Hatásáért elvállalom a kezességet! — Arc szépítésére a leghatásosabb a **esőfa-erém**. Széplőt, májoltot és minden arctisztítatlanságot 4-5 nap alatt eltüntet és nem engedli, hogy újra kiütssön. Hatásért teljes szakvétséget vállalom. Ára 1 korona, hozzávaló szappan 70 fillér.

Pentfi szerek kizárólagos megrendelési helye: **Tábor Gyula** gyógyszer-tára Alberti-útszán.

A MAGYAR FÖLD.

Két kötet. Irta Sziklay János. Két kötet.

Szép félvászonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.

Magyarország földrajzának ezen napies ismertetését nem ajánlhatjuk eléggé egy nép- és olvasóköreink, valamint hazánk földrajzi leírása iránt érdeklő olvasóink figyelmébe. Érdekes és tanulmányos tartalma egyaránt ajánlatosá teszi megismerését.

Megrendelhető

a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28.)

magyar nemzet története.

Elbeszéli Bodnár Gáspár.

Két kötet.

Szép félvászonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.

Megrendelhető

a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.)

GOBESAGOK Képek történelmi székelyhistoriák. Képek történelmi székelyhistoriák. Képek történelmi székelyhistoriák.

Postaköltséggel együtt 1K.40F. ért. Küldi: PETERFY TAMÁS BUDAPEST IV. ker. 22.

Brázay-féle

sóshorszesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Péncsok pénz,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen, minden szakismeret nélkül. Küldje be címét U 956. jellege alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim.

Hirdetéseink alapján történt rendeléseknél szíveskedjék mindenkori lapunkra hivatkozni.

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalmu, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva negyedévenként

Egy korona 50 fillér,

a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-utca 28. rendelik meg, azoknak jóval mérsékelt ár mellett, kedvezményképen

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.

A „Budapesti Bazár” hármas hónap elsejétől megrendelhető.

A Budapesti Bazár minden számában kitűnő szépirodalmi rész, 40-50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásív, díszes boríték van. A szabásminták magyarázata világos és könnyen megérthető.

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelenik havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

A „HARISNYAKIRÁLY”

Budapesti fiúlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a. Elismert, legjobb harisnyák. Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak.

